

BLOED, ZWEET EN TRANEN (II)

De Nederlandse Vereniging van Verf Technici NVVT vierde op beestachtige wijze het 80-jarige bestaan: op 17 september in dierentuin Artis te Amsterdam. Voordat het dierenrijk in al zijn kleurenpracht bewonderd werd, kwamen drie tijdperken aan bod die de verfindustrie hebben gemaakt tot wat het moet worden: het verleden, het heden en de toekomst. Vakblad Oppervlaktetechnieken wijdt er een drieluik aan, dat treffenderwijze het slotakkoord heeft in december, Thema Visie, met de lezing van de verffabriekenkoepel VVVF. Ook de geschiedenislezing keek vooruit. "Wij werken in een raamwerk dat steeds smaller wordt: het milieu."

Het gloedvolle betoog van molenaar Piet Kempenaar, waarvan het eerste deel in de oktobereditie is weergegeven, had nog wat bijzondere tips uit de categorie "don't try this at home." Want verf maken, dat kun je ook zelf...

GEWOON DOEN

"Twee jaar terug had ik een stof genaamd 'serracolla', dat is was met lijm. Na opdrogen is het niet meer waterafdonbaar, dus ik ben daar verf van gaan gaan maken. Met wat bijenwas erin en soda erbij begint het te bruisen. En ziedaar: je hebt een bak witte zalf." De voorbeelden om thuis eens te proberen rolden achter elkaar uit zijn mouwen. "Met caseïne ga je naar de Romeinse tijd. Spijkkolie met caseïne meng je tot een saus en je hebt een systeem van het Byzantijnse tijdperk. Je kan je huis schilderen met eigengemaakte verf," ging de verfmolenaar even tegen het belang van de aanwezige verfontwikkelaars in. "Met gebluste kalk kun je wat leuks doen. Caseïne, zeg maar zuurvrije kaaspoeder, ruikt ook een beetje naar Zwitserse kaas of schimmel met zweetvoeten," werd wederom in geuren en kleuren voorgespiegeld. "Dat heb ik buiten, en na een paar jaar is er niets aan te zien." Het recept werd probleemloos prijsgegeven. "Kaaspoeder in koud water strooien, 50 op 250 ml water, en ammoniumcarbonaat erbij – dus ammoniak. Als je neus verstoppt

Verfmolenaar Piet Kempenaar hield op het NVVT-jubileum een gloedvol betoog met tal van tips voor thuis.

zit: even inhaleren, alles is meteen weg. Je slijmvliezen ook," gaf hij er nog een medische tip bij die vooral werd opgepakt onder de noemer 'lachen is gezond'.

MENSELIJK SUBSTRAAT

Ook terpentijn kon niet onvermeld blijven. "Het is goed voor het milieu maar niet goed voor de mensen. Om dat op te lossen doe je het in volumedelen een-op-

drie in een kous en hangt die boven een pot. Dan heb je vernis, en kun je je schutting of muur van verf voorzien. 'Kan dat wel' zegt u misschien, dat zou ik maar gewoon doen!"

De oudste vorm van beschildering heeft volgens Kempenaar het menselijk lichaam als ondergrond. "Denk maar aan de kleurfeesten in India. En nu met tattoos. Er is niks veranderd! Eens was er

Na de lezingen over onder meer de oertijd van de verfbereiding gingen de verftechnici terug naar de natuur.

een tattooworkshopman uit Parijs die mijn hele winkel leeghaalde en zakken cadmiumrood meenam,” wekte hij de verbazing en gegrinnik in de zaal. “Ik heb daar even mee gezeten. Dat blijkt in de verbrandingsoven heel gevaarlijk, maar in bloed gebeurt er niks mee. Wij hebben elk jaar de Warenwet over de vloer en de brandweer en het IJkwezen. Volgens de warenwet is het poeder redelijk onschadelijk, maar in de verbrandingsoven krijg je er dioxine van.”

AAN KUNSTENAARS IETS NUTTIGS LEREN

Terug naar het werkpaard en de cash cow van de verfmolen: krijt. “Overal zit krijt in, miljarden kilo’s, van wasmiddel tot cosmetica. Ik bestel 25 ton en een vrachtwagen op een dekschuit komt het lossen: leve het ambacht. Dat wordt leeggeschept en gedroogd in een waaihoek, en dan gemalen en gezeefd tot 125 micrometer. Jul lie denken als verfontwikkelaars nu aan baksteenformaten, maar de voetbalvelden klagen niet. Maar bij aardekleuren mag je niet te fijn malen,” werd er weer even basiskennis lak onderwezen. “Want de deel-

tjesgrootte bepaalt ook de glans, je kan een pigment compleet doodmalen. Dat je niks aan schittering overhoudt.”

Toch hield Kempenaar even een blik op de toekomst. “Zijn we op de goede weg... We opereren in een raam, dat raamwerk wordt steeds krappert, is het gevoel. De kennis is in deze zaal aanwezig om uit dat raam te ontsnappen en te komen tot betere verf en een grotere afzetmarkt.”

KUNSTENAARS ZONDER KLEURENKENNIS?

Voor het vragenronde was vervolgens eigenlijk geen tijd, maar er werden toch enkele brandende kwesties aangesneden. Een vraag werd gesteld door iemand die een verfworkshop in Verfmolen De Kat had gevolgd, waarbij de aanwezige kunstenaressen klaagden dat ze op de kunstacademie geen kleurenleer of verftechniek geleerd hadden. Als er zo nodig zoveel mensen kunstenaar willen worden terwijl we corrosietechnici en dergelijke te kort komen, kunnen die academici dan niet tenminste iets aanleren waardoor ze later nog óm te scholen zijn??? “Ja, aan het Sint Lukas te Boxtel liep je tegen de oplos-

middellucht aan vroeger. Maar nu doen ze niets meer aan het ambacht. We zijn ermee bezig en proberen als enige opleiding daar iets aan het ambacht te doen. Niet dat iedereen verf moet gaan maken, maar je moet het eens gemaakt hebben op school, zodat ze weer gevoel voor verf hebben.” <

MEER INFORMATIE

Deel I van dit artikel is in oktober verschenen, en in december, thema Visie, zal de voordracht van VVF-voorzitter B. Berkel weergegeven worden. De toekomst van verf besproken aan de hand van de lezing van de TU Delft over zelfherstellende coatings komt in de subrubriek Gehoord nog aan de orde in een latere editie.

De Nederlandse Vereniging van Verftechnici houdt viermaal per jaar een Studiemiddag in Nieuwegein, en in het voorjaar een congres in Brecht (B) met zustervereniging ATIPIC.

www.NVVT-Nederland.nl

www.VerfmolendeKat.com